

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3697/2020
10.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужилаца АА, малолетних ББ, ВВ и ГГ, чији је законски заступник мајка АА из ..., чији је пуномоћник Сандра Сувачар, адвокат из ..., против туженог ДД из ..., чији је пуномоћник Дејан Бугарски, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 75/20 од 27.02.2020. године, у седници већа одржаној дана 10.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 75/20 од 27.02.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 1692/2019 од 12.12.2019. године, тужбени захтев је усвојен па је забрањено туженом да се приближава тужиоцима и да приступа у простор око места становања тужилаца, на удаљености мањој од 50 метара; забрањено је туженом даље узнемиравање тужилаца, а одређено је да ће мере заштите од насиља трајати годину дана рачунајући од дана 12.12.2019. године као дана доношења пресуде (став први, други, трећи, четврти и пети изреке). Усвојен је предлог тужилаца за одређивање привремене мере и забрањено је туженом да се до правноснажног окончања парнице приближава тужиоцима на удаљености мањој од 50 метара (став шести и седми изреке). Обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове поступка у износу од 18.000,00 динара (став осми изреке пресуде).

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 75/20 од 27.02.2020. године, жалба туженог је делимично усвојена, делимично одбијена, па је пресуда Основног суда у Новом Саду П2 1692/19 од 12.12.2019. године у делу одлуке о трошковима парничног поступка преиначена, тако што се обавеза туженог да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка снижава са износа од 18.000,00 динара на износ од 7.500,00 динара, а потврђује у

преосталом побијаном усвајајућем делу одлуке о тужбеном захтеву и у делу одлуке о одређивању привремене мере; одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију, побијајући је због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужила је дала одговор на ревизију у коме је оспорила основаност ревизијских навода.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/11, 55/14) па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Неосновано је позивање ревидента на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП у вези са чланом 285. став 2. Породичног закона, зато што у конкретном случају није нарушено начело хитности поступка. Прво рочиште није заказано у року од осам дана од дана подношења тужбе (27.09.2019. године), сходно члану 285. став 2. Породичног закона, већ је исто заказано за дан 24.10.2019. године. У питању су рокови одређени за радњу суда – инструкциони рокови, а наведени пропуст суда није био од утицаја на доношење правилне и законите пресуде и исти су већ цењени у жалбеном поступку од стране другостепеног суда.

Неосновано је позивање ревидента на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, у вези са чланом 363. став 2. и чланом 365. став 1. ЗКП у односу на донету привремену меру, обзиром да туженом није било ускраћено право жалбе на одлуку о одређеној привременој мери, која је потврђена од стране другостепеног суда, а привремена мера има правно дејство до правноснажног окончања поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила АА и тужени су били у браку од 2006. до 2018. године када су се споразумно развели. У браку су добили троје деце, малолетног ББ рођеног ... године, малолетног ВВ рођеног ... године и малолетног ГГ рођеног ... године. Деца су након развода брака поверена мајци на самостално вршење родитељског права, уређен је начин виђања малолетне деце са оцем и отац, овде тужени обавезан је да на име свог доприноса за издржавање малолетне заједничке деце плаћа месечно износ од 24.000,00 динара. Тужени је напустио стан тужиле АА у августу 2016. године и од тада нису поново успостављали заједницу живота, иако је повремено долазио у стан под изговором да жели да виђа децу. Децу је виђао ван утврђеног начина виђања, због његовог посебног радног времена (један дан је радио, након чега је имао два слободна дана). Дешавало се да једе и преспава у стану АА, када би му она то дозволила, јер је био у алкохолисаном стању. Није плаћао доприносе за издржавање деце све до момента изрицања хитних мера од стране полиције када је уплатио први део свог доприноса за издржавање. Породица ... се први пут нашла на евиденцији Центра за

социјални рад Града Новог Сада дана 10.09.2019. године и то након што је полиција реаговала по пријави АА поводом догађаја од 04.09.2019. године којом приликом је тужени ушао у стан тужиље АА против њене воље, тако што је ставио ногу између врата како их не би могла затворити, којом приликом је избила свађа, током које је тужени упутио низ погрдних и увредљивих речи тужиљи, након чега су дошли родитељи тужиље, који живе спрат ниже, па је тужени упутио низ погрдних и увредљивих речи и тужиљиној мајци и кренуо ка њој, након чега су туженом изречене хитне мере од стране полиције, које су затим продужене решењем Основног суда у Новом Саду НП-875/19 од 06.09.2019. године. Туженом је суд забранио да прилази и контактира жртву насиља АА, као и да се привремено удаљи из стана у ..., ул. ... број ..., стан број ..., све до 07.10.2019. године. Дана 07.10.2019. године, пар сати након што су истекле продужене хитне мере тужени је дошао у вечерњим сатима на место где деца тренирају фудбал, и након што је позвао децу почео је да им говори веома погрдне и веома увредљиве речи за мајку, због чега се малолетни ГГ расплакао. Туженом су поново изречене хитне мере од стране полиције које су продужене решењем Основног суда у Новом Саду НП 994/19 од 11.10.2019. године. Туженом је суд забранио да прилази и контактира жртве насиља, како тужиљи АА тако и малолетној деци ББ, ВВ и ГГ у периоду од 30 дана тј. до 11.11.2019. године. Тужиља АА има ... године, по занимању је ..., а тужени ДД такође има ... године и запослен је у Тужиља АА одаје утисак јаке и стабилне особе, када је реч о старању над децом и на послу. Када говори о односима са туженим код ње је приметан осећај страха да је тужени под утицајем алкохола спреман и на опасније поступке. На непредвидиво грубо, нагло и застрашујуће понашање туженог реагује тако што покушава да сукоб не подстиче, удаљава се, склања децу, изађе у сусрет његовим ирационалним захтевима, како би се тужени примирео. Приликом присећања догађаја који се тичу насилног понашања туженог испољава стрепњу, узнемиреност, немоћ и љутњу због свих повреда, физичких и психичких, које јој је тужени нанео. Малолетни тужиоци ББ, ВВ и ГГ су здрави и напредни дечаци који се развијају у складу са својим узрастом. Догађаји насиља у породици изазивају код њих стрепњу и нелагодност али не до нивоа који би пореметили ток и сврху васпитања. Свесни су да су им родитељи у сукобу и да се отац понаша агресивно кад је пијан, па такво очево понашање код њих изазива страх и узнемиреност, јер се боје да би отац нешто могао урадити мајци за коју су емотивно везани.

Према мишљењу Центра за социјални рад од 24.10.2019. године, насиље туженог према туженој АА током трајања брака било је много интензивније, бруталније и опасније по живот и безбедност у односу на пријављене догађаје. Насиље је имало континуитет до саме пријаве, а након развода брака прерасло је из физичког у психолошко насиље у виду малтретирања, манипулисања и остваривања личне психолошке користи за туженог, преко питања везаних за децу. Показатељи насиља су претње и потезање пиштоља на тужиљу, чупање, шутирање, ударање, вређање, ословљавање, омаловажавајућим именима и не придржавање већине договора у вези са питањима која се тичу деце па све до не плаћања издржавања. Наводи туженог су површни и неискрени, неусклађени, нелогични и поједностављени, те се заснивају искључиво на оспоравању АА личности. Тужени није довољно свестан последица својих поступака и њиховог дејства на чланове своје породице. Малолетна деца својим понашањем, исказима и емоционалним реаговањем указују да су очева понашања на њих деловала трауматски, да су им нарушила спокојство и њихово физичко и ментално благостање. Проценио је да је врло могуће да ће се тужени

поново насилнички понашати у наредном периоду и то у присуству деце за коју би то представљало емоционално злостављање. Орган старатељства је истакао да је оправдан захтев тужилаца да се изрекну тражене мере заштите од насиља у породици као и да се одреди тражена привремена мера, јер би то допринело опоравку и успостављању потребне емоционалне стабилности и сигурности код АА и деце.

Код овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио захтев тужиље тако што је одредио меру заштите насиља у породици забраном туженом да се приближава тужиоцима и приступа у простор око места становања тужилаца и да их даље узнемирава на начин ближе описан у истој.

Другостепени суд је одлучујући о жалби туженог правилно применио материјално право када је потврдио првостепену пресуду а преиначио одлуку о трошковима парничног поступка.

Одредбом члана 197. став 1. Породичног закона, прописано је да насиље у породици, у смислу овог закона јесте понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице. Ставом 2. истог члана насиљем у породици у смислу става 1. сматра се нарочито: наношење и покушај наношења телесне повреде; изазивање страха претњом убиства и наношења телесне повреде члану породице или њему блиском лицу; присиљавање на сексуални однос; навођење на сексуални однос или сексуални однос са лицем које није навршило 14 година живота или немоћним лицем; ограничавање слободе кретања и комуницирања са трећим лицем; вређање као и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање.

Суштина мера породично-правне заштите од насиља у породици састоји се у ограничењу или привременој забрани одржавања личних односа насилника са жртвом насиља. Сврха заштитних породично правних мера јесте да се њиховом применом спречи поновно извршење насиља у породици, да се обезбеди нужна заштита физичког и психичког интегритета, здравља и личне безбедности члана породице који је изложен насиљу, као и да се отклоне околности које погодују или подстичу понављање насиља односно извршења других видова насиља.

Имајући у виду наведено, правилно је становиште нижестепених судова да понашање туженог, његови акти, представљају насиље, те да се у циљу престанка овог насиља, као и у циљу превенције будућих насиља сврха постиже изреченом мером. Како се ради о озбиљно и трајно поремећеним односима парничних странака, због којих учестало долази до вређања и малтретирања, то је с обзиром на садржину, интензитет и трајање испољеног насиља, по оцени Врховног касационог суда изрицање мере заштите забране приласка туженог тужиоцима сврсисходно, посебно имајући у виду да је тужени био склон насиљу и раније. Сходно наведеном, неосновано се ревизијом указује на погрешну примену материјалног права. Свако понашање које одступа од стандарда нормалног опхођења и комуникације са члановима породице треба квалификовати као насиље у породици. У конкретном случају мере заштите које су одређене су адекватне околностима случаја и изречене су у циљу елиминације ризика за стварање ситуација које су подобне да до насиља поново дође, те обезбеђивања тужиоцима мира, спокоја,

безбедности и живота без страха, због чега су неосновани и ревизијски наводи да није утврђено да ли донете мере заштите од насиља у породици одговарају интересима малолетне деце – тужиоцима.

Неосновани су и наводи ревидента да је неосновано и животно нелогично лишавати туженог – оца права да виђа своју децу – малолетне тужиоце. Ово са разлога што је одлука донета сходно члану 197. став 1. Породичног закона, сврсисходна у односу на првобитну одлуку донету у погледу начина виђања малолетне деце – тужилаца са оцем – туженим, а тужени има могућност да тражи корекцију начина виђања са малолетном децом, обзиром да је ова чињеница настала након доношења првобитне одлуке о моделу начина виђања малолетне деце са оцем – туженим.

Како се и осталим ревизијским наводима не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, то је Врховни касациони суд одбио као неосновану ревизију туженог и одлучио као у изреци пресуде, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић